

دارای گواهینامه درجه یک عالی اعتبار بخشی ملی و

استاندارد ایزو ۹۰۰۱ در مدیریت کیفیت

آموزش به بیمار آشنایی با بیماری کمبود اکسیژن در نوزادان (آسفیکسی)

تنظیم و هماهنگی : واحد بهبود کیفیت، آموزش و پژوهش
بیمارستان امام حسین (ع)

مشهد مقدس، خیابان شهید مفتاح، خیابان وحید، وحید ۳

تلفن : ۳۲۷۸۷۰۰۱

مراجعه کننده ی گرامی در صورت بروز هر گونه سوال و ابهام در رابطه
با آموزش ها می توانید با شماره تلفن های ۳۷۰۳۲۳۵۲ و
۳۲۷۸۷۶۶۵ " کلینیک پرستاری آموزش سلامت " تماس
بگیرید. کارشناسان ما در این کلینیک روزهای اداری از ساعت ۷:۰۰ تا
۱۳:۰۰ پاسخگوی شما می باشند.

شماره سند: ۷۵۳۰ ف شماره بازنگری: ۳
تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۴/۰۹/۰۹ تاریخ آخرین ابلاغ: ۱۴۰۴/۰۹/۱۶
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۷/۰۹

علایم هشدار:

مادر گرمی در صورت بروز موارد زیر سریعاً به بیمارستان یا
پزشک مراجعه کنید:

- بروز سیانوز و کبودی اندامها
- تنفس تند یا قطع تنفس
- بی حالی و شیر نخوردن
- و یا تشنج (علایم تشنج شامل حرکات بی هدف دست و پا،
پرش اندامها، قطع تنفس، سیانوز، انحراف و یا خیره شدن
چشمها به یک نقطه و ... می باشد).

مراجعه کننده ی گرامی در صورت نیاز می توانید سایر مطالب
آموزشی مورد نیاز خود را از طریق اسکن کد QR زیر مشاهده
نمایید.

منابع:

- medlineplus.gov

پیگیری های بعد از ترخیص:

مادر گرمی جهت ویزیت نوزاد، ۲۴ تا ۴۸ ساعت بعد ترخیص
باید به پزشک مراجعه نمایید.

جهت شنوایی سنجی طبق نظر پزشک اقدام بفرمایید.
در موارد شدید مراجعه به متخصص مغز و اعصاب جهت پیگیری
عوارض مغزی را در نظر داشته و طبق نظر پزشک نوزادان به
پزشک متخصص مغز و اعصاب مراجعه کنید.

گاهی وقتها نوزاد دچار مشکلات عصبی می شود که جهت
درمان مشکلات عصبی شیرخوار می توانید به فوق تخصص مغز
و اعصاب مراجعه کنید. معمولاً زودرس ترین سنی که می توان
یک ارزیابی نسبتاً مطمئن از نظر تکاملی عصبی انجام داد،
۲ سالگی می باشد.

در نوزادان دارای آسفیکسی، به علت احتمال درگیری زیاد
عصبی و جسمی و جهت ارزیابی و درمان های دراز مدت به
متخصص اطفال مراجعه کنید.

عوارض آسفیکسی بسته به شدت آن شامل: درجاتی از اختلال
در تکلم، مشکلات گفتاری و حرکتی، مشکلات ذهنی و ...
می باشد.

برخی توانایی های این کودکان از طریق فیزیوتراپی، گفتار
درمانی و توان بخشی قابل برگشت و قابل ارتقا می باشد.

گاهی وقتها بعد از ویزیت پزشک، نوزاد شما نیاز به انجام
تمریناتی با فیزیوتراپ دارد، در صورت نیاز و دستور پزشک،
حتماً همکاری لازم را با فیزیوتراپ داشته باشید.

در صورت دستور پزشک، کاردرمانی و گفتاردرمانی را نیز در
برنامه ی مراقبتی نوزادتان بگنجانید.

مددجوی گرامی، پمفلت زیر حاوی نکات آموزشی عمومی در رابطه با آسیفکسی می‌باشد. لطفاً مطالب را مطالعه نموده و در صورت داشتن ابهام، سوالات خود را از پزشک و پرستار بپرسید.

آسیفکسی (خفگی) چیست؟

وقتی نوزاد در شرایطی قرار می‌گیرد که اکسیژن‌رسانی به وی دچار اختلال می‌شود، مغز و سایر اعضای اصلی بدن دچار کمبود اکسیژن و کاهش جریان خون شده و عملکرد مناسبی نخواهند داشت.

این اتفاق ممکن است در دوران پیش از زایمان، حین زایمان و یا در طی دوره نوزادی اتفاق افتد.

علائم آسیفکسی:

- تنفس سخت نوزاد (تو کشیدن قفسه سینه نوزاد در زمان تنفس)
- تنفس با ناله
- پرش پره‌های بینی
- کاهش حرکات نوزاد و گیجی و خواب آلودگی نوزاد
- کبود شدن نوزاد و یا رنگ پریدگی
- تهوع و استفراغ بعد از تغذیه

راه‌های تشخیص:

در شرایطی که پزشک به بیماری کمبود اکسیژن در نوزاد شما شک داشته باشد، جهت تشخیص و درمان به موقع و صحیح از روش‌های تشخیصی مانند CT اسکن، MRI مغز و نوار مغز و انجام آزمایشات استفاده خواهد کرد.

درمان:

معمولاً برای درمان آسیفکسی، باید نوزاد در بیمارستان و در بخش مراقبت‌های ویژه بستری شود.

عوامل مستعد کننده:

قبل از زایمان:

- دیابت مادر
- بیماری عفونی
- دکولمان جفت (کنده شدن زودتر از موعد جفت)
- پره اکلامپسی (فشارخون بالا در بارداری با دفع پروتئین)
- چند قلوئی
- بیماری قلبی عروقی
- اعتیاد به مواد مخدر
- پرولاپس بند ناف
- جفت سرراهی و ...

در طی زایمان:

- زایمان طول کشیده
- زایمان سریع و ...

در دوره نوزادی:

- مشکلات تنفسی
- ناهنجاریهای قلبی عروقی
- بیماری‌های عفونی
- نارس بودن نوزاد و ...

تغذیه‌ی نوزاد حین بستری در بیمارستان

معمولاً در روزهای ابتدایی که تشخیص آسیفکسی برای نوزاد گذاشته می‌شود، اجازه‌ی شیردهی به نوزاد داده نمی‌شود. شیردادن علایم نوزاد را بدتر خواهد کرد. پس از تنظیم تنفس، ابتدا از راه لوله‌ی دهان، معده و سپس شیردهی از راه دهان شروع می‌شود. در طی این مدت، مادر باید شیر خود را دوشیده و نگهداری کند. (جهت نحوه‌ی دوشیدن، ذخیره و نگهداری شیر می‌توانید از پزشک و پرستار خود راهنمایی بگیرید).

دقت داشته باشید آغوز، (شیر چند روز اول) بهترین واکسن برای نوزاد است، آن را از کودک خود دریغ نکنید.

نوزاد خود را تا ۶ ماه فقط با شیر مادر تغذیه کنید. از دادن آب قند و ... به نوزاد جدا بپرهیزید. از دادن گول زنگ و بطری به کودک پرهیز شود. در صورت نیاز می‌توانید شیر خود را دوشیده و با قاشق یا فنجان به نوزاد بدهید.

مادر گرامی در صورتی که نوزاد زمان مکیدن و بلعیدن دچار مشکل تنفسی گردید، باید رنگ پوست و تنفس نوزاد بررسی شده و اقدام درمانی مناسب را انجام دهید. این اقدام را با توجه به شرایط پیش آمده برای نوزاد از پزشک و پرستار بیاموزید.

دارو درمانی:

هیچ‌گاه داروهایی که پزشک برای نوزادتان تجویز کرده را بدون مشورت پزشک قطع نکنید. نحوه و زمان استفاده از داروها را از پزشک و یا پرستار بخش بیاموزید.

درموارد شدیدتر و طبق دستور پزشک معالج ممکن است نوزاد شما نیاز به ویزیت توسط متخصص مغز و اعصاب و انجام گفتار درمانی و کاردرمانی داشته باشد. لطفاً پیگیر انجام اقدامات درمانی نوزادتان طبق دستور باشید.